

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 18. marts 2019

Miljø- og fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 600 (MOF alm. del) stillet den 21. februar 2019 efter ønske fra Trine Torp (SF).

Spørgsmål nr. 600

"Vil ministeren redegøre for status for regeringens indsats i forhold til madspild? Hvilke tiltag har regeringen besluttet, og hvor langt er man kommet med implementeringen tiltagene? Eventuelle initiativer i forhold til momsregler, 1/3-reglen, punktafgifter mv. bedes inkluderet i redegørelsen."

Svar

Hermed en oversigt over madspildstiltag mv. i perioden juni 2015 til og med i dag:

Internationale tiltag mv.:

- Miljø- og fødevareministeren har i 2016, 2017 og 2018 været vært for det internationale fødevaretopmøde *World Food Summit – Better Food for More People*, som har samlet danske og internationale beslutningstagere og meningsdannere. Forebyggelse af madspild har været ét af temaerne på topmøderne. På topmødet i 2018 underskrev 9 lande inklusiv Danmark et "Commitment" til at iværksætte initiativer, understøtte partnerskaber og projekter mellem virksomheder, organisationer, myndigheder mv., med det formål at bidrage til realiseringen af FNs Verdensmål nr. 12.3 om reduktion og forebyggelse af fødevaretab og madaffald inklusiv madspild (SDG 12.3).
- Miljø- og fødevareministeren er den 29.-30. august 2019 igen vært for det internationale fødevaretopmøde. Topmødets dagsorden omfatter bl.a. udnyttelse af ressourcer ("Resource Efficiency").
- Miljø- og fødevareministeren har siden foråret 2016 været en del af den internationale "Champion 12.3 coalition", som betyder, at ministeren er "ambassadør" for FNs Verdensmål nr. 12.3 om reduktion og forebyggelse af fødevaretab og madaffald inklusiv madspild. Formålet med koalitionen er at vise vilje til at nå målsætningerne og inspirere til følgeskab. Ministeren har som led i arbejdet blandt andet afholdt *World Food Summit – Better Food for More People* i 2016-2018. Senest den 12. marts 2019 er der afholdt et event her i Danmark med fokus på FNs Verdensmål nr. 12.3. Tiltaget var koordineret med flere ambassader rundt om i verden, som også satte fokus på samme dagsorden.

EU tiltag mv.:

- Regeringen støttede rådskonklusionerne fra april 2016 (landbrug og fiskeri). Fra dansk side blev der arbejdet for forebyggelse af madaffald inklusiv madspild i hele fødevarekæden og fortsat fokus på området i EU. Endvidere arbejdede regeringen for udvikling af målemetoder og definition af madaffald inklusiv madspild.

- Regeringen støttede også rådskonklusionerne på rådsmøde i april 2018 (landbrug og fiskeri), som var en opfølgning på rådskonklusionerne fra 2016. Fra dansk side blev det blandt andet påpeget, at vi på ingen måde er i mål endnu i forhold til forebyggelse af madaffald inklusiv madspild i EU, og at der fortsat er behov for et ambitiøst politisk fokus, og en fortsat indsats fra alle interessenter. Herudover opfordrede Danmark også til et servicetjek af handelsnormerne.
- Regeringen støttede Kommissionens handlingsplan om cirkulær økonomi (december 2015), hvor det blandt andet fremgår, at Kommissionen vil udarbejde en fælles EU metode til at måle madaffald.
- Miljø- og Fødevareministeriet deltager med eksperter i *EU Platform on Food Loss and Food Waste*, som har til formål at skabe inter-sektorielt samarbejde og at understøtte deling af *best practices*. Ministeriet deltager i undergrupper til platformen, herunder ekspertgruppe om opfølgning på revideret affaldsdirektiv fra 2018, som fastslår forpligtelser for medlemsstaterne til at udarbejde nationale programmer til forebyggelse af madaffald, og til at lave kortlægninger over madaffald i alle dele af fødevarekæden, samt indberette data for madaffald.
- Miljø- og Fødevareministeriet har været aktiv bidragsyder til EU's retningslinjer for fødevaredonation (oktober 2017) og til Kommissionens retningslinjer for anvendelse af fødevarer, der ikke længere er bestemt til konsum, som foder (april 2018). Fødevarestyrelsen bidrager til retningslinjer fra Kommissionen om risikoanalyser for aktiviteter i detailfødevarevirksomheder, herunder donation. Disse forventes offentliggjort senere på året. Fødevarestyrelsen undersøger desuden løbende, om der er muligheder for at lette de administrative byrder i relation til fødevaredonation, og ser aktuelt på udfordringer vedrørende fejlmærkning.

Nordiske tiltag mv.:

- Miljø- og Fødevareministeriet har i regi af Nordisk ministerråd deltaget med eksperter i initiativet "The Nordic Region – leading in green growth, 2013-2017" med fokus på cirkulær økonomi. Arbejdsgruppen har lanceret en række publikationer, der blandt andet omhandler reduktion af madspild i de nordiske lande. Projektet har kortlagt nuværende udfordringer, foreslået modeller til fremtidige løsninger og formuleret anbefalinger til forslag til yderligere nordisk samarbejde. Resultaterne har været en inspiration til arbejdet i EU og har affødt international interesse.

Nationale tiltag mv.:

1) Regelændringer

- Miljø- og fødevareministeren har pr. 1. januar 2016 fjernet en national særregel for detailvirksomheders levering af ikke-animalske fødevarer til andre detailvirksomheder (den såkaldte 2/3-regel). Den pågældende regel begrænsede blandt andet virksomheder i at donere overskydende ikke-animalske fødevarer til velgørenhed.
- Skatteministeren har den 21. februar 2019 sendt et udkast til lovforslag i høring, som blandt andet indeholder forslag til en ordning, hvor organisationer m.v., der er godkendt efter ligningslovens § 8 A, og hvis formål helt eller delvist er humanitært arbejde, kan få godtgjort visse punktafgifter betalt i tidligere led, når de bruger varerne til humanitære formål. Der er tale om godtgørelse af chokoladeafgift, afgift af kaffe m.v. og afgift af konsum-is. Udkast til lovforslag kan findes på <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/62773>. Lovforslaget forventes fremsat i april 2019.
- Skattestyrelsen har i oktober 2015 udmeldt et styresignal om betaling af moms på fødevarer (SKM2015.664.SKAT, der nu er indarbejdet i Den juridiske vejledning afsnit D.A.4.3.2). Styresignalet fastslår, at for eksempel indsamlingsorganisationer let og billigt kan købe og

nyttiggøre overskudsfødevarer fra butikker m.fl. Ordningen betyder, at butikker m.fl. kan sælge overskudsvarer til organisationer mv. mod en enhedspris, f.eks. 10 kr. pr. kg eller ton fødevarer. Da der er tale om et salg fremfor en donation, kan butikkerne anvende salgsprisen som momsgrundlag, selvom prisen er meget lav.

2) *Forskning og kortlægninger af omfanget af madspild*

- Regeringen har via forskningsaftalerne med Aarhus Universitet og Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO) indhentet viden om madspild for at se på, hvor nye indsatser gør størst gavn. Forskningsinstitutionernes rapporter vedrører blandt andet forbrugernes opfattelse af begrebet madspild, forbrugernes færdigheder og praksis hos forbrugere i forhold til at reducere madspild, samt et virkemiddelkatalog.
- Regeringen har fået gennemført en kortlægning af madspild i husholdninger, som blev offentliggjort i foråret 2018. Regeringen har desuden igangsat kortlægninger af omfanget af madaffald inklusiv madspild i primærproduktion, fødevarerindustri og servicebranchen (blandt andet med input fra Aarhus Universitet).

3) *Andre nationale tiltag*

- Regeringen har lanceret undervisningsmateriale om madspild henvendt til elever i folkeskolens 4.-6. klasse (2016).
- Regeringen har afholdt en velgørenhedsmiddag den 23. november 2016 med fokus på madspild, sammen med foreningen Stop Spild af Mad og Dansk Folkehjælp. Overskuddet gik til projekt Juleoverskud, som indebærer uddeling af overskudsmad den 23. december 2016.
- Regeringen har uddelt tilskud til madspildsrelaterede projekter: 5,6 mio. kr. (2016) og 4,1 mio. kr. (2017). Sammenlagt er der støttet 22 projekter. Der er blandt andet støttet udvikling af en måltidskasse til single-husstande og projekt om afsætning af kød fra Jersey-tyrekalve. Tilskudsordningen blev administreret af Miljøstyrelsen. Læs mere på <https://mst.dk/affald-jord/affald/affaldsforebyggelse-strategi-aktiviteter/mindre-madspild/tilskudspulje-for-mindre-madspild/>
- Regeringen har afholdt konferencer om madspild i 2015, 2016 og 2017.
- Regeringen har fortsat Partnerskab om Mindre Madspild og Madspildsjægerne (2015-2017).
- Regeringen har i oktober 2018 indgået en politisk aftale med DF og RV om udmøntning af pulje til Strategi for Cirkulær Økonomi, som blandt andet indebærer prioritering af 0,5 mio. kr. pr. år i 2019-2022 til etablering af en ny tænketank om forebyggelse af madspild og fødevarer. Tænketanken etableres som en selvvejende institution under Miljø- og Fødevarerministeriet. Tænketanken skal ledes af en bestyrelse bestående af en formand, 5 bestyrelsesmedlemmer samt Miljø- og Fødevarerministeriet som observatørmedlem. Herudover vil der være en række øvrige medlemmer i tænketanken samt et sekretariat placeret i Miljø- og Fødevarerministeriet. Formålet er at sikre en bred forankring af arbejdet og sikre fagligt underbyggede indsatser. Tænketanken er inspireret af FN's Verdensmål nr. 12.3 om reduktion og forebyggelse af fødevarer og madaffald inklusiv madspild. Tænketanken skal blandt andet drive den frivillige aftale, "Danmark mod Madspild", hvor deltagerne har aftalt et fælles reduktionsmål. Det er målet, at der løbende kommer flere parter i aftalen.
- Fødevarerstyrelsen har i juli 2018 ændret retningslinjerne for detailvirksomheders levering af animalske fødevarer til andre detailvirksomheder og åbnet for, at virksomheder som udgangspunkt kan nøjes med at fremvise et repræsentativt regnskab for leveringer efter 1/3-reglen. Det hjælper for eksempel supermarkeder, når de donerer animalske fødevarer til fødevarerbanker og andre velgørende organisationer, som videregiver fødevarer til socialt udsatte.
- Regeringen har som led i arbejdet med Strategi for deleøkonomi i foråret 2018 introduceret nye muligheder for deleøkonomiske madkoncepter, herunder hvornår private kan sælge eller

donere egne retter, fx overskudsmad, via digitale platforme. Fødevarestyrelsen har introduceret den nye mulighed som et nyt kriterie til bagatelgrænsen for definitionen af en fødevarevirksomhed, dvs. grænsen for, hvornår man skal være registreret som fødevarevirksomhed hos Fødevarestyrelsen.

- Fødevarestyrelsen har i samarbejde med Forbrugerrådet Tænk lavet en forbrugerkampagne, ”Tjek Datoen”, som har været gennemført ad to omgange – senest i 2017.
- Fødevarestyrelsen har udarbejdet og videreudviklet guides til Fødestyrelsens hjemmeside om, hvordan man undgår madspild på festivaller, og hvordan virksomhederne kan undgå madspild, fx ved donation. Sidstnævnte vil indgå i en EU guide med oversigt over nationale vejledninger på madspildsområdet.
- Fødevarestyrelsen har i 2018 taget initiativ til at afdække mulige indsatser, der skal skabe øget opmærksomhed om de fødevaresikkerhedsmæssige problemer, der er ved at skralde. Fødevarestyrelsen vil blandt andet invitere til et fælles dialogmøde med branchen, herunder de større supermarkeds kæder, samt frivillige organisationer for at identificere konkrete tiltag, der kan sættes i værk for at gøre opmærksom på risici forbundet med skraldning, og i stedet pege på alternativer til at mindske madspild. Det kan supplere den information, Fødevarestyrelsen allerede giver.
- Regeringen arbejder på en ny affaldsplan, som skal afløse de to gældende affaldsplaner for henholdsvis affaldshåndtering og affaldsforebyggelse "Danmark uden affald I" (maj 2014) og "Danmark uden affald II" (april 2015). Affaldsplanen skal blandt andet implementere EU's affaldsdirektiv, som blandt andet pålægger medlemsstaterne at udarbejde nationale programmer til forebyggelse af madaffald.

Jakob Ellemann-Jensen

/

Paolo Drostby